

Tikri melomanai ir muzikos mylėtojai jau seniai savo kalendoriuje raudonu rašikliu yra pažymėję liepos 2-os dienos datą. Vidurvasarį Kilučių ežero pusiasalyje nugriaudėsiantis koncertas, su pasaulinio lygio žvaigžde Chris'u Norman'u į Biržų rajoną sutrauks gausybę muzikos grandų, tarp kurių ir legendinė roko grupė „BIX“. Jos lyderiui Sauliui Urbonavičiui - Samui šis koncertas - ne tik galimybė vėl užlipti ant scenos, bet ir proga sugrįžti į gimtuosius kraštus. Nedaug kas žino, kad Panevėžyje gimęs ir augęs Samas vasaras leisdavo senelių kaime netoli Subačiaus. Todėl savo gimtinę jis vadina visą Aukštaitiją. Praėję metai grupei buvo ypač reikšmingi - Vokietijoje atrastas prieš trisdešimt metų „BIX'ų“ surengto koncerto įrašas. Berlyno sienos griūtis liudininkais tapę muzikantai ir tuomet, ir dabar išliko laisvės šaukliais.

Esate tikras aukštaitis, pasirodymus surengęs tikriausiai visose šalies scenose. Ir ne po vieną kartą! Tenka girdėti, kad kiekviename mieste publika - skirtinga. Ar aukštaičiai pakankamai aktyviai palaiko saviškius?

Teisingai, kiekviename Lietuvos regione publika skiriasi. Ir tie skirtumai netgi labai ryškūs būna, nes kiekvienas regionas turi savo atspalvį. Galiu pažadėti štai ką - jeigu koncerto metu biržiečiai priims mane, kaip savą žmogų, bus daug linksmiau ir mums, ant scenos, ir klausytojams. Dažnai girdžiu, kad žmonės mane vadina šiauliečiu. Bet aš esu tikras aukštaitis ir tuo didžiuojuosi. Su Biržais mane sieja ir iš senelio pusės puoselėtas hobis. Jis mokėjo gerai alų daryti. O ši tradicija pas jus yra labai giliai įsišaknijusi ir galinga. Žinau, kad Biržuose visais laikais skanų alų darydavo. Ir tebedaro!

Vasarą teks sceną dalintis su originaliu „Smokie“ balsu. Ar pats esate Chris'o Norman'o fanas?

Labai gerai atsimenu, kad vaikystėje turėjau maišelį su užrašu „Smokie“ (juokiasi)! Savo draugų tarpe buvau labai „kietas“, nes tokio aplinkui niekas neturėjo. Puikiai žinau visas dainas, neįmanoma jų nežinoti. Buvo toks laikmetis, kai klausydami jų muziką visi augome.

Nepaisant to, kad šiais laikais muzika yra taip lengvai prieinama kiekviename kompiuteryje ir telefone, gyvo garso koncertų jokios technologijos negali pakeisti. Ar dažnai Jums tenka koncertuoti su grupe „BIX“?

Mes turime pakankamai koncertų. Nors šiuo metu ir nesame tokia aktyvi grupė kaip pradedantys, jauni kolektyvai. Tačiau mes solidžiai koncertuojame vasaros festivaliuose, miesto šventėse ar ypatinguose renginiuose. Čia ir galite mus išgirsti.

„BIX“ gyvenime pernai atsirado naujų spalvų. Buvo rasti seni - tris dešimtmečius skaičiuojantys - grupės koncerto įrašai. Ar jums patiems tai buvo labai netikėtas atradimas?

Pernai metai grupei buvo reikšmingi – pavyko rasti Vakarų Berlyne įrašytą ir nufilmuotą mūsų koncertą. Šis radinys leido atgaivinti repertuarą ir prisiminti tai, kas buvo pamiršta. Todėl dabar aktyviai koncertuojame su „laisvės šauklių“ programa. Netrukus važiuosime į Berlyną pristatinėti „BIX Berlin 89“ albumo, kuris pasirodys šį rudenį. Šio unikalaus atradimo istorija tikrai labai graži ir reikšminga. Manau, esame vienintelė pasaulyje tokia grupė, kurios koncertinis įrašas netikėtai atsiranda po 30-ties metų.

Kokius atsiminimus dabar Jums sukelia tas, prieš 30 metų, griūnant Berlyno sienai, įvykęs „BIX'ų“ pasirodymas? Kokį pėdsaką jis paliko atmintyje?

Patį koncertą prisiminti teko, kai vyko Berlyno sienos griūties 30-metis. Vokiečių televizija atvažiavo filmuoti reportažą apie mane, kaip tų įvykių liudininką. Mes buvome tie žmonės, kurie tiesiogiai viską matėme ir stebėjome, dalyvavome pačiame įvykių epicentre. Dar nebuvome spėję išvažiuoti iš Berlyno ir iškart po koncerto, po kelių dienų įvyko šis reikšmingas istorinis įvykis – sienos griūtis. Ir iškart po to važiovome į Vakarų Vokietiją koncertuoti, surengėme savo turą. Ir būtent šios juostos, didelei mūsų nuostabai, Vokietijos archyvuose buvo atrastos.

Kokios emocijos užplūdo pirmą kartą peržiūrėjus BIX koncerto Vokietijoje įrašą?

Iš pradžių buvo didžiausias nustebimas, kad tose juostose iš viso kažkas išliko per tiek metų. Nes medžiaga galėjo būti fiziškai pažeista, ar kitaip sugadinta. Juk tai buvo magnetinės juostos! Bet visų nuostabai koncertas ne tik išliko, bet dar ir buvo pakankamai geros kokybės. Su grupe svarstėm ir spėliojom, kaip gi mes ten sugrojom, kaip atrodėme tada, ant reikšmingų įvykių epicentro scenos? Tai buvo grupės egzistavimo pati pradžia, pirmieji metai. Bet save pamatę tikrai galėjome didžiuotis tuo, kaip pasirodėme – koncerte tvyrojo gera energija, kūriniai atlikti kokybiškai. Viskas dabar sugulė į albumą. Jis pasirodys rudenį. Šiuo metu jau išleistas kompaktas, bet rudenį pristatysime vinilinę plokštelę. Ji bus dviguba – skambės ir autentiškas mūsų koncertas iš 1989-ųjų pasirodymo, ir dainos, skambėjusios pernai Lukiškių kalėjime surengtame koncerte, Vilniuje.

Anuomet dalyvavęs istoriniame politiniame įvykyje Jūs esate aktyvus ir dabar. Štai kartu su „LT United“ grupe perdainavote savo itin populiarų hitą „We are the Winners of Eurovision“ ir skyrėte jį šiuo metu Ukrainoje už savo laisvę kovojantiems žmonėms. Daina „You are the Winners, Ukraine“ tapo stipriu

palaikymo manifestu. Kodėl Jums svarbu per muziką išreikšti savo politinę poziciją?

Bet juk mes ir užaugome ant tos bangos! Mūsų muzika kūrėsi tada, kai Lietuvoje buvo barikados, kai mes patys kovojome už savo laisvę. Pirmą kartą „Roko marš“ 1988-aisiais vežėme Lietuvos trispalvę per visą šalį, nors tuo metu ji buvo visiškai uždrausta. Niekas negalėjo jos nei turėti, jei tuo labiau atvirai demonstruoti. Mes dalyvavome visuose įvykiuose. Teko groti priešais tankus, kai buvo bandoma užimti Spaudos rūmus. Visi tie įvykiai padarė milžinišką įtaką mūsų muzikai. Visada buvome tie, kurie troško laisvės. Tai yra mūsų pamatas, mūsų esmė. Mes negalime būti nejautrūs kitiems, kurie siekia lygiai to paties. Visi puikiai suprantame, ką ukrainiečiai jaučia, su kokia grėsme jie susiduria. Žinome, kas yra mūsų priešas. Mes tai išgyvenome tada ir išgyvename antrą kartą dabar, kartu su likimo broliais. Todėl turime demonstruoti palaikymą visais įmanomais būdais.

Tai nemanote, kad muzika, menas turėtų būti atskirta nuo politikos? Nes tikrai dažnai išgirstame tokius pastebėjimus, jog kultūra ir politika - atskiri poliai...

Čia yra visiškai nesąmonė. Kliesdysys. Taip, tikrai yra tokių, kurie pasitelkę meną siekia kažkokių politinių užmojų. Mes matome, kaip kaimyninės šalys tuo užsiima, paversdamos meną savo ginklu. Bet mūsų atveju galiu labai aiškiai pasakyti – esame laisvi menininkai ir jeigu norime kažkam išreikšti savo palaikymą, tai mes taip ir darome. Niekas mūsų niekur ir niekada neužsakė. Ir tikrai gaila, kad propagandos skleidimas per meną kai kur vis dar yra aktualus. Kiekvienas menininkas turi savo poziciją. Nėra taip, kad menas gyvena kažkur kosmose. Mes esame žmonės ir savo muziką skleidžiame žmonėms, kurie žino, kas vyksta aplinkui. Muzika yra mūsų išraiškos priemonė. Dažniausiai būtent menininkai pirmieji pasako tai, apie ką kiti nedrįsta garsiai kalbėti. Visą laiką kultūros žmonės buvo priekyje. Ypač tuomet, kai dar patys gyvenome toje siaubingoje sovietinėje santvarkoje. Mes reiškėmės pogrindyje taip, kaip galėjome. Juk ir grupė „BIX“ savo karjerą pradėjo pogrindyje, kai išleidom pirmąjį savo albumą. Mes labai aiškiai jaučiame gyvenimo pulsą. Tai yra mūsų, kaip žmonių, ir mūsų, kaip grupės, šaknys. Galima užsiimti menu ir iš gero gyvenimo, krapštant nosį. Bet mūsų kūrybinis pamatas yra visai kitoks.

Kiek dabar Jūsų gyvenime vietos užima muzika ir scena? Turite daug veiklų, kurios taip pat nuo muzikos niekur nenutolsta.

Mano užsiėmimas yra labai konkretus. Visą gyvenimą dirbu su scena – darbas televizijoje, prodiusuojant muzikinius ir talentų šou. Kiekviena mano veikla – tai dalinimasis sukaupta ilgamete patirtimi bei išmoktomis pamokomis. Nuo to niekur nenutolstu. „BIX“ grupė – mano širdis, o televizija – profesija.

Muzika tikrai turi savitą magiją - atgaivina atsiminimus, o kai reikia - padeda užsimiršti. Kokia muzika skamba Jūsų grojaraštyje?

Man labai sunku klausytis muzikos, nes ją klausau kaip profesionalas, girdžiu daug dalykų, kurių kiti žmonės nepastebi. Dėl šios priežasties man atsipalaiduoti nėra taip paprasta. Todėl grojaraštyje yra visiškai priešinga muzika, negu groju pats ir visai kitokia, negu klausosi dauguma. Dažnai pasirenku įvairių šalių liaudies muziką – man patinka arabų, Afrikos, Lotynų Amerikos muzika. Tiesiog nerių į muzikinius ieškojimus ir naujas muzikines patirtis.

Linkiu, kad ir liepos 2 dieną Kilučių ežero pusiasalyje ne tik klausytojai, bet ir Jūs pasisemtumėte malonios patirties. Iki susitikimo vasarą!

Nuotraukos iš asmeninio S. Urbonavičiaus-Samo archyvo.

